

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

N Ø R R E

I

NR. 4 - 1970 - 62. ÅRGANG

S

BED OG ARBEJD

S

U

M

HØJSKOLE OG EFTERSKOLE

UDGIVET AF ELEVFORENINGEN

MAGT

Hans magt er en evig magt, aldrig går den til grunde, hans rige kan ikke forgå.

Dan. 7, 14.

Gud satte Kristus ved sin højre hånd i den himmelske verden, højt over alle magter og myndigheder og kræfter og herskere og hvert navn, der nævnes kan, ikke blot i denne verden, men også i den kommende.

Ef. 1, 20. 21.

Det er en i dybeste forstand opbyggende tanke: Der er en evig magt, en magt, som ikke kan forgå, ikke gå til grunde. Vi har i vor tid set verdensriger gå til i kaos, tænk bare på, hvordan det gik det nazistiske Tyskland, der bogstavelig talt havde indgået alliance med dæmonismen. Gudsdommen var over det – det *er* ikke mere. Kun ét eneste rige består evigt og altid: Guds rige. Kun én magt kan aldrig rokkes: Guds magt.

I Kristus møder vi den levende Gud. Han bærer navnet over alle navne – som Guds magt er evig, sådan er Jesu Kristi navn et evigt navn. Det har gyldighed til alle tider, fordi det er knyttet til Guds evige magt og Guds evige rige. Godt er det at kunne føje til, at den Gud, Jesus Kristus talte om, vil være menneskenes Fader. Vi ved, at det kan være tungt at falde i menneskers hænder, men det er altid trygt at falde i Guds hænder, for han er vor Fader. Til ham kan vi komme med alle vore nederlag, alle vore sorger, alle vore skuffelser. Hans magt er så stor, at den kan genoprette det sønderbrudte, det ødelagte, Guds magt er nemlig underfuld og trodser alle menneskelige mål. Hvad er der da for os at gøre? Eet eneste: at overgive sig til denne magt, at lade sig frelse af den. I Jesus Kristus kommer den os imøde som

---

Pligt er det, man venter af andre. Oscar Wilde (1854–1900)

den *frelsende* magt – lad os række hånden ud imod den ved i tro at modtage ordet om syndernes forladelse. Så kan vi, uanset hvad der sker os i det ydre, vandre vor vej med glæde, den *evige* glæde.

Pastor *Mogens Poulsen*,
Alderslyst-Balle.

Et godt navn

er at foretrække frem for rigdom (Ordsprog 22, v. 1). Da jeg læste sidste nr. af bladet og læste artiklen med overskriften NR. NISSUM, løb forannævnte ordsprog mig i tankerne. Hvor er dette sandt i livets mangfoldighed og hvor gælder det på mange områder.

I gamle dage var en skudsmål-bog med påtegning fra forskellige pladser man havde tjent, fra tiden i „Kongens Klæder“ osv., en bog, der blev fremvist med glæde og stolthed, også når man søgte en bedre plads eller mere vellønnet stilling. – Ja, også når pladsen var for at lære mere.

Bogen var et udtryk for solidaritet og undertiden også et bevis for et ungt par, der havde „et godt øje til hinanden“. Bogen blev opbevaret i midterste skuffe – næsten som et relikvie.

Hvad er så et godt navn?

Der kan gives mange svar. Sagt med jævne ord: *Det er et menneske, som man i alle forhold kan betro det, man ejer og har.*

Så lær mig da, Herre, at dig til behag jeg bruger det pund mig blev givet.

At fylde med hæderligt virke min dag, at hjælpe og værne om den, der er svag, at elske; thi deri er livet.

Og giv mig tilsidst et navn, Herre Krist, som er i din livsbog indskrevet.

En hjertelig hilsen til alle bekendte.

Marie og Anders Madsen,
Lomborg.

Danmarks besættelse

Nørre Nissum Høj- og Efterskoles beslaglæggelse

Ved fhv. forstander *Laurits Kaag*.

Der er både farer og inspiration ved at blade i mindernes album. Der er belæring til opmuntring og advarsel. Der er rigdom at hente for den, der ikke nøjes med at se tilbage, men tillige vender sit blik og sin higen fremad. „Mindet lader som ingenting er dog et lønligt kildespring“.

1930'erne var farverige og farlige år. Farverige og dog uhyggelig grå. De første år var præget af forfærdende arbejdsløshed, fallitter, akkorder og tvangsauktioner. Men også af voldsom energisk indsats for at holde ud og vilje til at spare, til at overvinde og sejre. I slutningen af trediverne bedredes økonomien.

Kristeligt og politisk var der stærke brydninger. Der var endnu dønninger fra tiden før og efter den første verdenskrig, og noget nyt var ved at blive født og vokse til herhjemme og ude i den store verden.

Da verdenskrigen udbrød i efteråret 1939, kom det ikke uventet som i 1914. Den tyske besættelse af Danmark ramte som et lyn, men tunge, mørke skyer havde varslet om uvejret, der brød løs. Vi havde en følelse af at leve nær en vulkan.

I det følgende forsøges ridset nogle skitser op, der giver et indtryk af, hvordan de skæbnesvangre år 1940-45 forløb, med særlig henblik på NNH & E, og os, der havde vort virke der i denne tid.

Den 8. april spiste daværende generalsekretær Chr. Baun (senere biskop) til aften på højskolen. Vi aflyttede derefter både dansk, norsk og svensk radioavis. Den danske var meget forsigtig og vag ved de udenrigske meddelelser, men de norske og svenske nyheder var så alarmerende, at vi sagde til hinanden: Hvis disse er korrekte, er Danmark i morgen et besat land.

På højskolen havde vi en lytte- og meldecentral. Nogle frivillige havde i samarbejde med militæret i Viborg og politiet i Lemvig trænet i at konstatere og give melding om flyvemaskiners kurs o.s.v.

Den 9. april om morgenen ringede telefonen. En stemme sagde: Politimesteren her. Gå straks ud og lyt nogle minutter, kom tilbage og giv ekspres telefonbesked.

Meget hurtigt var jeg tilbage og afleverede beskeden: Støj af flyvemaskiner, kommende sydfra, kurs ret nord. „Mester“ lod mig tale ud. Hans stemme lød træt og trist, da han sagde: Meldingen er desværre værdiløs. Jeg har just nu fået besked, at vi intet må foretage os. Tyske tropper er rykket ind i landet. København er besat. Vi har kapituleret. Totalt.

Der var flere håndværkere på skolen. Vi var igang med at indrette nyt undervisningskøkken og husflidslokale samt andre nydannelser. Der lagde sig en trykkende stemning over os, en følelse af usikkerhed, vel også angst, og så skam tillige – og jeg ved ikke hvad. Jeg spurgte, om håndværkerne var villige til foreløbig at blive og arbejde videre. Det var de. Så lyttede jeg til radioens morgenandagt. Hovedsalmen husker jeg, det var: „Nu rinder solen op af østerlide“. – Det var næsten ikke til at tage for én, der følte sig „som en drivvåd hund“. Naturligvis var salmen valgt forud for disse begivenheder.

Det var den sidste udsendelse, før radioen i årevis var under tysk censur. Den fulgtes op af en række udsendelser om, hvad der var sket og ikke sket, kongens og regeringens henstilling om rolig og værdig optræden, undladelse af enhver form for demonstration, mørklægningspåbud o.s.v., o.s.v.

Jeg tog en sidste tur i bilen, inden op-

klodnsningen, fik hævet nogle penge i banken, talt med forskellige. Det blev besluttet at videreføre ombygningsarbejderne så længe som muligt, selv om vi var beredte på det værste.

Den 11. april udgik beroligende meddelelse til indmeldte elever. I brevet stod: „Vi arbejder hen imod at afholde sommerskole som planlagt“. Nogle trak sig dog tilbage, andre kom til, og den 3. maj åbnede skolen med 28 i højskoleklassen, 24 i husholdnings- og 13 i efterskoleklassen. Det regnede vi dengang for topfyldt skole.

Den 17. maj havde vi en stiltfærdig, men festlig indvielse af vore nye lokaler. Bestyrelsen, pressen og enkelte venner var indbudte. Lemvig Folkeblad indledte sit referat med: „Vort skønne flag vajede i dag foran Nissum Højskole“.

Dette med flaget var ligesom blevet noget nyt og større for os. Det var i pagt med også sådan en foreteelse som alsang. I Indre Missions Sangbog havde vi dengang kun én fædrelandssang, at vi var vant til at synge flere på højskolen er en anden sag. En dag var vi samlet en kreds repræsenterende forskellige, som ellers sjældent fandt sammen. Det blev til, at vi besluttede at mødes næste søndag og synge sammen.

Mange mødte op. Unge og ældre. Folkekirke-, valgmenighed- og frikirkefolk. Folk repræsenterende vist alle politiske anskuelser. Folk fra alle samfundsgrupper. Vi havde noget fælles. Trods alt. Det løftede og bar. – At nogle trak på skulderen og at andre fik sig et billigt grin, nævnes kun i forbifarten. Vi fortsatte. 4 sommer- og 3 vinterkurser fik vi lov at gennemføre før beslaglæggelsen.

De blev afholdt under hidtil ukendte og meget store vanskeligheder. Transportforholdene blev værre og værre. Brændselssituationen kendetegnedes af mægtige tørvehække. Fyringen gav meget arbejde, kun nogenlunde varme samt store regninger. Rationering fulgte på rationering. Noget var helt ufremskaffeligt. Surrogater blev hverdags-

kost. Vi blev alle mætte hver dag, og næsten alle, jeg husker kun et par undtagelser, tog den slags med et prisværdigt godt humør og forstående sindelag.

Tit var der en egen stemning over undervisning, samvær og møder. Noget af dette: vi må udnytte tiden på allerbedste måde. Det hele kan snart være ganske anderledes og værre.

Elevfesterne og elevstævner rundt om i landet blev regelmæssigt afholdt. Man cyklede lange, lange strækninger og havde det godt sammen, skønt elevfesterne naturligvis ikke kunne byde på sådant som kulørte lamper og festfyrværkeri. Det kneb også med gennemførelse af storudflugter.

Disse måtte nu tages på cykle. Og hvilke cykler det var! – Forrest kørte forstanderen, så kom eleverne 2 og 2 ved siden af hinanden. Bagtroppen dannedes af et reparationshold. Dette var en hård post. Der var meget at bestille.

De første år var sommerturen på ca. 225 km. Dagsmarcher på ca. 75 km, overnatning og samvær samt møder arrangeret af elevforældre og andre venner. I 1943 blev udflugtens længde nedskåret til mindre end det halve.

Lad en omtale i elevbladet af denne udflugt stå som det sidste fra denne epoke: „Der var forventning i luften dagene før den 28.-29. juni. Vi skulle på storudflugt. Mange drøftelser gik forud om afstande, cykledæk, proviantering m. m.

Så startede vi tirsdag morgen. Ja, vi var nær kørt fast med det samme, for just da forstanderen svingede ud af gården i spidsen for hele flokken, gik hans „bagring på fælgen“. Nå, en af bagtroppens reparatører overlod ham sin jernhest og tog den genstridige under behandling“. – Omtalen slut-

---

Gode tanker er ikke mere værd end gode drømme, hvis man ikke omsætter dem i handling.

*Francis Bacon
(1561-1626)*

ter: „Det var en dejlig tur. – TAK“. – Sådan og lignende var vilkårene for højskoleliv dengang.

Krigen rasede vildt og voldsomt. Tyskerne frygtede et engelsk landgangsforøg ved Vesterhavet (f. eks. Bovbjerg). De byggede „Vestvolden“ og indkvarterede flere og flere soldater i sognene langs kysten.

En dag sagde min kone: Da jeg i formiddags stod ved køkkenbordet, så jeg tyske officerer dreje ind ad indkørselen, køre langsomt spejdende rundt om skolen og forsvinde igen. – 1942-43 begyndte værnemagten for alvor at interessere sig for vor skole „til andet formål“. – Vi fik den af de danske myndigheder indregistreret som nødhospital for Lemvig sygehus i en akut situation.

Gang på gang kom der officerer, der forlangte at se skolen fra kælder til kvist. Deres krav om beslaglæggelse imødegik jeg med forskelligt. F. eks. og vist hver gang: Skolen er allerede „taget“ til nødhospital. Den er afgjort for lille til Deres formål. Det vil vække dansk harme, om værnemagten beslaglægger egnens højskole, der er fyldt med ungdom.

En dag blev forhandlingerne så hårde, at jeg bad politimesteren komme. 20 minutter efter stod han og en overbetjent i kontoret, begge i uniform. Da tyskerne omsider drog af, sagde politimesteren alvorligt: Så slap De da også denne gang. Jeg er desværre bange, det ikke bliver ved at gå.

(Beretningen afsluttes i næste nr.)

Siden sidst

Jeg er lidt sent på den. – Vi skriver 9. april. En dato med mange minder – og jeg opdager det, jeg så ofte har opdaget, at denne dato er historie. Andet sted i bladet er berettet om tiden 1940-45 af een, der var personlig med på dette sted – og jeg vil kun gentage den sang, vi ofte synger:

Bladet i bogen sig vender
som lykkespil.
Under usynlige hænder
som GUD det vil.

Efter spådomme skulle vi få forår i morgen, den 10. april. Men – som Storm P. siger – det er vanskeligt at spå, især om fremtiden. Det er koldt her i Nr. Nissum, og vi opholder os helst indendøre. Det har sin charme, det giver arbejdstid, men vi længes ofte efter sol – og véd, den kommer.

Marts måned sluttede vi med forældredag og afslutningsfest for højskolen. En god dag, hvor en rigtig stor flok sluttede op om skolens arbejde. Dagen formede sig som den slags har gjort i mange år: Udstilling (meget stor), gymnastik, optrin, sangkor, samtaler, taler, revy o.s.v. Ind imellem blev der tid til „en bid brød“.

Efter elevernes afrejse stod et par timer i oprydningens tegn – stole og borde sat i kælderen – klasseværelser igen forvandlet til klasseværelser o.s.v. Og ved 0.30 tiden samledes lærerstab og pigestab til natmad.

Næste dag, hvor utroligt det end lyder, blev alle lokaler og elevværelser skrubbet og skuret – og alt blev rede til at modtage påskedagene.

Påskan holdt vi her på skolen og dels hos familie. Det er lang tid siden, det har været sådan, idet jeg efter gammel sædvane har fejret denne fest på KFUM og KFUK's Idrætsforbunds påskekursus. – 3. og 4. påskedag benyttede en del af lærerstaben til at overvære Efterskoleforeningens årsmøde. Vi havde et par gode og oplysende dage. Endnu engang vil jeg opfordre jer alle til at følge lovens tilblivelse, den er afgørende for skolens fremtid. Jeg henviser til – andetsteds i bladet – elevfesten. Noter allerede nu datoen.

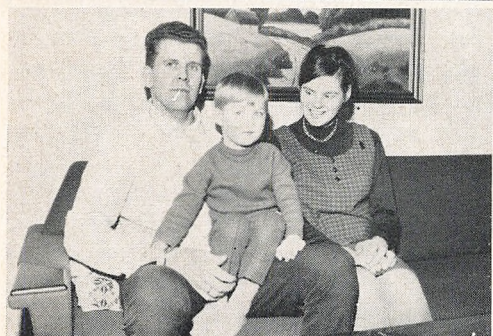
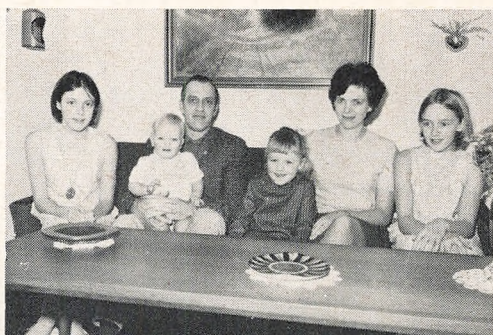
Se også vor annonce om piger – hvad skal vi gøre uden?
Tbt.

Opsættelse stjæler tiden.

Kinesisk ordsprog.

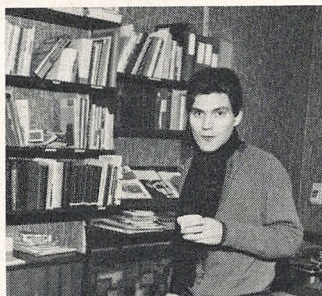
LÆRERSTABEN

*Foroven: Familien Vestergaard
og familien Grønbæk*

*I midten: Familien Markussen
og familien Juhl*

*Nederst: Arne Rasmussen
og K. Jeppesen*

AFSKED - VELKOMST

Igen et hold, der forlod skolen og blev gamle elever. Vi byder også velkommen til den flok og håber, at I vil være med i mange, mange år.

Igen et hold, der kom til skolen, og velkommen skal I være. Vi håber, at disse 3

måneder må give os og jer mange berigende dage.

For gamle elevers skyld må vi fortælle, at det nye hold blev på 10 elever, og det er vi glade for. Vi ville gerne have skrevet 15, men er som sagt taknemmelig for holdet.

Vore hensovede

Kirstine Skjellerup (f. Mogensen) 1933.

Kirstines mand, Knud Skjellerup, har skrevet til mig og fortalte, at hans hustru var død. Kirstine hensov den 20. februar efter et langt sygeleje fra midt i maj 1969, det første halve års tid på sygehus, de sidste måneder hjemme. Kirstine var en tålmodig patient, var selv fortrolig med afskeden, døde i troen på sin Frelser. Begravelsen foregik fra Mammen kirke den 25. Man sang en salme, som Kirstine holdt meget af: „Jesus mit liv“.

Vi mindes Kirstine som en god kammerat, een af dem, der kunne være med til at lede og føre an både i munterhed og alvor, begge dele på en god måde.

Vi sender en tanke til de efterladte og ærer Kirstines minde.

Jeg kan hilse jer fra Kirstines mand.

A. M.

Ane Margrethe Vildstrup Andersen,
elev sommeren 1962, er død.
Vildbjerg, den 17. marts 1970.

Mindehøjtideligheden for Ane Margrethe blev indledet med sangen „I en sal på hospitalet“. Man kan sige, at Ane Margrethes liv har været på hospitalet. Ind imellem har hun haft lidt arbejde, hun magtede ikke meget, men kæmpede og troede på, den dag ville komme, hvor også hun kunne tage fat lige som os andre. Den 17. marts rakte Gud sin hånd ud og sagde: „Følg mig ind til de gyldne sale“. Vi fatter ikke, hvorfor vi skal miste en af vore kære, men en dag kommer, hvor vi forstår og skal mødes igen. Jeg tror, der er mange med mig, som føler med hendes familie og forlovede. Til jer vil jeg sige, der vil komme tider, hvor vi synes, det bliver

sværere og sværere, men I vil også lære at trække alle de gode og lyse minder frem, som I har, og glædes ved dem.

Jeg vil mindes Ane Margrethe med det lyse og glade smil, hun altid havde.

Bort fra sygdom, bort fra plage,
bort fra hjemmet, bort fra mor
lever hun nu sine dage
i Guds hus, hvor engle bor.

Skoleveninden Grethe.

✧ Højskolepost

Vore møder

- Tirsdag d. 28. april Asp. J. P. V.
- Tirsdag d. 28. april Nøvling. Ths. M.
- Lørdag d. 2. maj Herninghallen. O. G.
- Lørdag d. 2. maj Grindsted. Ths. M.
- Mandag d. 4. maj Bording. A. Kr.
- Tirsdag d. 5. maj Uglev. Ths. M.
- Tirsdag d. 12. maj Bølling. Ths. M.
- Mandag d. 18. maj Gudum J. P. V.
- Tirsdag d. 19. maj Fjølstervang. Ths. M.

Vandremappernes besøg

- 14. marts: „Sanglærken“ 1940.
- 4. april: „Sølvsnoren“ 28/29.
- 5. april: „Solstrålen“ 1953.

Tak og på gensyn!

A. Kr.

Kære kammerater 1967-68

Efter en tid at have søgt forgæves efter vores vandremappe, vil jeg nu prøve denne vej. Jeg beder pågældende, der har mappen, om at sende den omgående til mig.

Venlig hilsen
Anna Marie Mikkelsen,
Thurøgade 35, 8000 Århus C.

Husk elevfesten!

Elevfesten bliver i år d. 20. og 21. juni. Skriv datoen i lommebogen.

Velkommen til den gamle skole.
Program i næste blad.

Adresseforandringer

- 1969 Diakonelev Bodil Bech Thorsen, Elmely 348, Kolonien Filadelfia, 4293 Dianalund.
68-69 Mogens Poulsen, Teglgården, 7770 Vestervig, Thy.
68-69 Frk. Tove Bak, Kastanieallé 1, 7400 Herning.
1968 Frk. Elisabeth Jensen - Fru Elisabeth L. Nielsen, Lupinvej 13 st., 4700 Næstved.
67-68 Frk. Hilda Barslund, Kastanieallé 1, 7400 Herning.
67-68 Frk. Britta Hedegård, Hellasvej 10, Nr. Nissum Sem., 7620 Lemvig.
66-67 Kristian Gottenborg, 7452 Ilskov.
1966 Sygehj. frk. Ruth Ravn, Danmarksgade 46, 7490 Aulum.
1965 Frk. Rigmor Skovgård Jensen - Fru Rigmor Skovgård Nielsen, Bakkegårdsvej 9, 9640 Farsø.
1965 Frk. Elin Munkholm - Fru Elin Wehl, Nørhå Købmandshandel, 7752 Snedsted.
63-64 Poul Erik Hedegård, Herrup, 7830 Vinderup.
62-63 Chauffør Verner Håning Andersen, Skanderborgvej, 8362 Hørning.
62-63 Bent Christoffersen, KFUM's Soldaterhjem, Kastanievej 3, 4200 Slagelse.
1962 Fru Grethe Søgård Pedersen, Ljørring, 7490 Aulum.
61-62 Bjarne Pedersen, Kjærgård, 6972 Grønbjerg.
1961 Frk. Margit Christensen - Fru Margit Vestergård, Egevænget 18, 7400 Herning.
59-60 Erling Sørensen, Strandparken 68, 7900 Nykøbing M.
1958 Frk. Frida Jensen - Fru Frida Sucuki, Parkvej 94 st. th., 4600 Køge.
1958 Økonoma frk. Inger Thise, Diakonhøjskolen, Dalgas Avenue 52, 8000 Århus C.

2 henvendelser

til alle gamle elever

HØJSKOLEKURSUS

begynder 3. august og 3. november. Vi sender gerne program og alle oplysninger, når vi modtager adresserne.

LÆRER

Skolen mangler mindst 2 lærere pr. 1. august. Henvendelser besvares gerne - og henvisninger om dygtige lærere eller lærerinder modtages med TAK.

- 55-56 Morten Dahl Mortensen - Morten Dahl, Højtoftevej 9, 6700 Esbjerg.
1954 Fru Ingrid Dyrholm, Nr. Onsild, 9500 Hobro.
1954 Frk. Ellen Skov, Vestervig central, 7770 Vestervig.
53-54 Gunnar Larsen, „Petersminde“, 9610 Nørager.
1953 Fru Astrid Gramstrup, Langvang, Skyum, 7752 Snedsted.
52-53 Lærer Jens Krog, Hundborg, 7700 Thisted.
52-53 Niels F. Grauslund Pedersen, Lundshøjvej 34, 8260 Viby J.
1950 Fru Anna Emilie Lauridsen, Opsund, 6920 Videbæk.
46-47 Diakon Aksel Holm Hansen, Alderdomshjemmet, 6990 Ulfborg.
1946 Fru Ester Pedersen, Tange Skov, 8840 Rødkærbro.
45-46 Afdelingsleder Ejnar Bitsch, Børnehjemmet „Dohns Minde“, Ordruhøjvej 1, 2920 Charlottenlund.
1937 Fru Else Kreilgård, Havevej 6, 5620 Glamsbjerg.
33-34 Frk. Sofie Karlsen, Kyhnsvej 10¹, 8680 Ry st.
26-27 Niels Vestergård, Rødding, 8800 Viborg.

Udgivet af Nr. Nissum Højskoles Elev- og Venneforening. - Redigeret af forstander Ths. Mogensen.

CHRISTENSENS BODTRYKKERI STRUER 22232